

SLOVENSKI NAROD.

(Izšla vsak dan zvečer, izmiki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemanja za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kder hoči sam poslati, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbu brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne izira. — Za oznanila se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h, če se se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnništvo naj se blagovoljše pošilja naročnine, reklamacije oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Viljem in Nikolaj.

Na morju v bližini finskega obrežja sta se včeraj sšla nemški cesar Viljem in ruski car Nikolaj. Ta sestanek v tem za Rusijo in njeno prihodnost veleresnem času obrača nase vsa pozornost in z napeto radovednostjo pričakuje vsa Evropa avtentičnih obvestil o uspehih tega sestanka.

Rusija je danes v žalostnem položaju. Njena ponosna armada, nekdanji strah vsake evropsko-azijskega sveta, je poražena, njena mornarica uničena, doma pa divja najstrašnejša revolucija, teče kri v potokih in razpadajo stebri carstva in njegove brezvestne birokracije. Rusija krvavi iz tisoč ran.

V tem vелеvažnem trenutku je ruski samodržec šel na morje, da se sestane z nemškim vladarjem.

Ali ga je šel vprašati za svet? Ali se je šel z njim posvetovati, naj-li nadaljuje vojno z Japonci ali sklene z njo mir? Ali se je šel posvetovati, če naj ugodi želji svojega naroda po reformah in po ustavi, ali pa se je šel morda celo dogovarjati o pogojih, pod katerimi bi mu Nemčija pomagala zatreti vstaje na ruskem Poljskem?

Zadnja eventualnost je pač najmanj verojetna, da si ventilira nemško časopisje že več mesecev, kajti še ima Rusija na razpolaganje mogočno armado in še ima carstvo zadosti sile, da lahko zaduši vsako vstajo. To smo videli v letošnjem letu v Petrogradu in v Moskvi, v Varšavi in v Lodžu, v Batumu in v Odesi.

Da pa ima sestanek obeh vladarjev izreden pomen, da to ni na vaden sestanek, nego historičen dogodek dalekosežne važnosti, o tem ni nobenega dvoma.

Otkar traja rusko-japonska vojna, je Nemčija večkrat vidno omahovala, kako naj postopa napram Rusiji.

V začetku je Nemčija trdno verovala, da zmaga Rusija vsaj na kopnem in požene Japonce v morje in zato je ostantativno kazala svoje simpatije za Rusijo in Rusijo nagovarjala, naj napne vse sile, da si pridobi v last Mandžursko in Korejo. Nemoi so vedeli, da oslabi ta vojna Rusijo na vsak način tako, da se v Evropi vsaj nekaj časa ne bo mogla ganiti, obenem pa so želeli, da si pridobi Rusija na Daljnem Vstoku velike dežele, vedoč, da korist od teh dežel bo spričo nerazvite ruske trgovine imela v prvi vrsti nemška trgovina.

Ko je postalo zelo dvomljivo, da bi Rusija premagala Japonce, je Nemčija takoj spremenila svojo taktiko in vse nemško časopisje je začelo ugibati, kako bi se oslabljeni Rusije moglo povečati do skrajnosti in kako bi se Nemčija mogla tega okoristiti.

Oi bitke pri Mukdenu in vstaje v Varšavi vidimo veliko pangermansko gibanje, mereče na to, da si Nemčija pridobi rusko Poljsko. Dokler je bila Rusija neporažena, se je pangermansko gibanje omejevalo na Avstrijo in na Nizozemsko in to pripravljalo tla za trenotek, ko se nemške armade polaste teh dežel. Sicer so Nemoi tudi v baltičkih provincijah in na ruskem Poljskem skrbno pripravljali svojo prihodnost, ali niso se upali organizirati svoje delo tako, kakor v Avstriji in tega tudi niso mogli. Zdaj pa, ko vlada v Rusiji revolucija, je ves pangermanski tabor na nogah in dela z vsemi silami na to, da bi Nemčija v tej ali oni obliki anektirala baltičke provincije in rusko Poljsko. Najljubša oblika bi jim bila, ko bi car sam prosil Nemčijo, naj v svrhu pacifikacije zasede rusko Poljsko.

Zemljevid dr. Verguna o nemških kolonijah na slovanskem ozemlju kaže, da je ruska Poljska vprav posejana z nemškimi naselbami in v tem tiči velika nevarnost.

Konstatirati pa je treba, da ni vse nemštvo edino v tem prizadevanju, polastiti se ruske Poljske. Izkušnje na Poznanjskem so pokazale Nemcem, da se Poljaki ne dajo kar na juhi snesti. Vzlic neskončno brutalnemu nemškemu regimu napreduje poljski življenjski na Pruskem in se krepko razvija in zato je močna struja, ki se upira temu, da bi se Nemčiji priklopila še ruska Poljska, češ, Poljaki bi bili v nemškem železu taka kost, da bi je Nemčija nikdar ne mogla prebaviti.

Ali pozabiti se ne sme, da je pangermansko gibanje v Nemčiji velemogočno, da je to silen faktor in da je nemški cesar dušni vođa tega gibanja.

Uspeh sestanka carja Nikolaja in cesarja Viljema ne more ostati dolgo tajen. Verjetno je, da ničesar ne izpremeni na evropski situaciji, pač pa da bo imel svoj vpliv na Rusijo, da bo svet cesarja Viljema vplival na odločbe nesamostojnega ruskega carja tako glede vojne z Japonci, kakor glede reform na Ruskem.

Morda se zadovolji cesar Viljem za sedaj z vlogo navidezno dobrega in nesebičnega prijatelja, saj je bilo tudi med Berlinom in med Varšavo najtesnejše in najprezračnejše prijateljstvo prav na predvečer — razdelitve poljske kraljevine.

Vojna na Daljnem Vstoku.

Linevičovo poročilo.

General Linevič je poslal 22. t. m. to-le poročilo: V okolici Hejtingčena se je 20. t. m. ob sedmih zjutraj naš vojni približal v dveh kolonah sovražnim pozicijam, 4 vrste severno od Julangteja. Desna kolona je prodirala proti sovražni fronti, dočim je leva kolona obšla sovražnikovo desno krilo. Nepričakovano pojavljanje te kolone za hrbtom je sovražnika prisililo, da se je

brez odpora umaknil. Mi smo zasedli sovražne okope. Japonci so se umaknili na utrjene pozicije zapadno od Julangteja. Globoka dolina je ščitila japonske akcije. Treba bi bilo premagati ogromne zapreke, vsled česar so se naši voji umaknili v smeri proti severu.

Okupacija Sahalina.

Guverner otoka Sahalina, Ljapunov, je poslal včeraj to-le poročilo: Ob pol dveh zjutraj smo opazili na južnem obzoru Tatarskega morja pri Aleksandrovem več japonskih torpedovk. Dve ste pluli dalje proti severu, dočim so se druge usidrale pri Aleksandrovem. Nato so štirikrat ustrelile iz topov, ne da bi s tem dosegle kak uspeh. Ob enajstih dopoldne smo opazili na jugu več vojnih ladij.

Danes dopoldne ste se dve japonski torpedovki usidrale ob izlivu reke Arkov, pet vrst južno od Aleksandrovega ter jeli obstreljevati obrežje. Nato ste odpuli v smeri proti jugozapadu. Tudi križarke in štiri torpedovke, ki so bile usidrane pri Aleksandrovem, so se oddalile v isti smeri.

Japonci v Posjetskem zalivu.

„Daily Telegraph“ poročajo iz Moja: 14. t. m. je japonsko brodovje priplulo v Posjetski zaliv v svrhu rekonosciranja. Japonci so opazili, da se nahaja ob vznožju nekega hriba taboriščne ruske konjenice, dočim so kozaki utaborjeni na jugu. V vaseh ob reki Tumen in v Posjetskem zalivu prebivajo Kitajci in Korejci. Hiš je kakih 3000 in več vojašnic, v katerih je prostora za eno brigado. Na obrežju je zgrajenih več novih forov, o katerih se pa sode, da niso posebno močni. Več japonskih ladij je priplulo naravnost v zaliv. Ruski voji so se z veliko naglostjo jeli koncentrirati in graditi obrambne okope. Posjetski zaliv je velike strateške vrednosti.

Japonci so 17. t. m. osvojili Rušupan. Zaliv tvori prekrasno luko, ki jo obdajajo s treh strani visoke gore.

V pristanišču je prostora za največje brodovje.

Ob reki Tumen grade ruski siperji nasipe in obrambne utrdbe. Rusi pričakujejo japonskega napada z juga iz severne Koreje. Ruski voji so večinoma razpostavljeni na pozicijah v bližini Vladivostoka.

Ujetniki z oklopnice „Knjaz Suvorov“.

V „Novem Vremenu“ čitamo: Admiral Deva poroča, da je japonski voj, ki ima nalogo okupirati Sahalin, 17. t. m. ujel pri Cusimasaku oddelek posadke, ki se je rešil s potopljene oklopnice „Knjaz Suvorov“ na parnik „Oldhamia“, katerega so Rusi pred bitko zaplenili radi vojne kontrobande. Rusi so mislili na tem parnika uteči v Vladivostok. Toda „Oldhamia“ je obtičala v Iturupskem prelivu na skali, vsled česar so bili ruski pomorščaki prisiljeni jo zapustiti in jo sežgati. Eden častnik z 10 vojakov se je odpravil 17. junija v Korzakovsk na otok Sahalin prositi pomoči in od tega časa ni bilo o njem nobene vesti. Drugi oddelek posadke, obstoječ iz enega častnika in 13 mož, je dospel na Sahalin, kjer so ga ujeli Japonci. Ujetniki so povedali, da se nahaja na Iturupskem otoku še 14 pomorščakov in dva častnika, ki so preskrbljeni z živili za eden mesec.

Vsenemški shod.

— Mies, 24. julija. Na vsenemškem shodu v Haidu na Češkem je med drugimi govoril tudi posl. dr. Schalk, ki je v svojem govoru zlasti napadal vojno upravo, katero je dolžil, da pospešuje prselovanje avstrijske armade. V nadaljnjih svojih izjavah je kritikoval namestništvo, ki je baje poslalo kornemu zapovedništvu dopis, da naj častniki obdujejo z moštvom v češkem jeziku, ker nadzoruje posl. Klofač po svojih zaupnikih uporabo češkega jezika s strani častnikov.

LISTEK.

Perorisi izza rimskih kulis.

V.

Meseca aprila je izšla v Rimu brošura, ki je vzbudila svetovno senzacijo. Ta brošura se je imenovala »Atti e Intendimenti di Pio X.« (Dejanja in nameni Pija X.). Vse evropsko časopisje je poročalo, da je to brošuro spisal jezuit p. Salvatore Brandi, papež pa da jo je lastnoročno pregledal in odobril.

Senzacija, ki jo je ta brošura vzbudila, je bila nepopisna, saj pa je tudi vsebina taka, da bi klerikalci pisatelja gotovo živga sežgali, če bi bil kak — liberalce.

V uvodu te brošure je rečeno, da papež na more prej izvršiti svojega programa »Prenoviti vse v Kristusu«, dokler se dušni pastirji sami ne poboljšajo. Brošura priznava, da lajki o cerkvi ne vedo ničesar več vedeti, prisnava pa tudi, da tega niso krivi ne protiklerikalni listi, ne framasoni, marveč le isprinenost in lenoba duhovščine.

Doslovno pravi omenjena brošura: »Vsak duhovnik, ki se bavi danes z reformami (Cujte Kreki, Smolnikarji itd.) ali dela za časopise, ki prireja romanja ali se udeležuje katoliških shodov, stori to samo, da dela reklamo za svojo osebo in si pridobi priznanja, naslove, časti in službe.«

Ali nito predragoceno priznanje, zlasti iz ust znamenitega duhovnika, čigar sodobno je odobril sam papež?

Takih priznanj obsega ta brošura vse polno. Brošura kritikuje vprav uničevalno vso mlado duhovščino. Koj po novi maši se začne pri mladi duhovščini lov za dobre službe. Tudi pri redovnikih so nezdrave razmere. V mnogih samostanih ni nič discipline, mnogo redovnikov zbira denar valie obljudi uboštvu, mnogo jih je, ki so leni in neumni, drugi se klatijo po gostilnah in kavarnah in delajo celo obiske. (Lej, lej!)

Po sodbi te s papeževim dovoljenjem izdane brošure je v cerkvi vse gnilo. Pisatelj ne obsoja samo nižje duhovščine, nego tudi škofe in kardinale ter se loteta najznamenitejših cerkvenih uredb. Pisatelj obsoja kanonično pravo, češ, da

je zastarelo, konfuzno, deloma smešno in deloma bedasto. Tudi rimske kongregacije, najvišje cerkvene oblasti razdelava brošura tako, da kar eunje lete. Ni mu dovolj, da bi se premenile razmere pri teh kongregacijah; najraje bi jih sploh odpravil, ker se dela tam samo za žep.

Prav zanimivo je, kako se huduje brošura zaradi sramotnega profitoletstva v cerkvi, zaradi združevanja različnih dobro plačanih cerkvenih služb v eni roki, zaradi tarifov in napitnin. Brošura pravi, da so v Rimu prelati, »ki bi se še hudiču na hrbet usedli,« da bi dosegli kako kardinalske službe in zahteva najtemeljitejšo reformo prelature, ker »duh, ki vlada pri mnogih prelatih, gotovo ni duh Jezusa Kristusa.«

Ze prejšnji papež je nameraval odpraviti prelate in je v to svrhu imenoval posebno komisijo, toda prelatje, ki radi brez dela veselo in sijajno žive, so snali to preprečiti. Zato zahteva brošura, naj se sploh konec naredi prelature.

Tudi škofom ne priznava ta brošura. Bavi se največ s italijanskimi škofi, a kar velja o teh, velja po razmerah tudi o mnogih drugih. Brošura graja, da je na italijanskem 280 škofij

in pravi doslovno: »pri veliki propalosti italijanske duhovščine je skoro nemogoče, dobiti 280 duhovnikov, ki bi mogli pošteno in dostojno opravljati škofovsko službo.«

To je preklicano hud tobak, ali kaj, ko je to — resnica.

Brošura očita škofom, da šlarafsko žive, da so njih vizitacije same formalnosti, nič drugega kakor isleti na stroške ubogega ljudstva (ali čujete, gospodine dr. Jeglič, ki hodite že v vsako vasico za dobro plačilo birmat!) in da kadar so stari, vlada škofijo kak faruseelj-tajnik (pretonsolo) ali palakaj!

Nadalje lasa brošura vatičanske diplomate, o katerih pravi, da so lenuhi in nevedneži in biča vse polno drugih cerkvenih dostojanstvenikov doli do mešnarjev, ki jih popisuje kot največje barabe, kar jih zemlja nosi.

Škoda, da nam prostor ne dopušča, da bi celo brošuro priobčili v slovenskem prevodu. A že to, kar smo povedali, zadostuje za spoznanje, kake tendence ima ta brošura in zakaj je vzbudila tako veličansko senzacijo.

Brat Justin.

(Iz dnevnika samostanskega novica Priobčil Bistričan.)

(Dalje.)

Po zadnjih besedah provincijalovih sem se poslovil in odšel k svoji teti, da prebijem še par tednov med svetom.

Nato sem svojo prihodnost delval na tehtnico svojega pišlega preudarka ter prišel naposled do dobro preudarjenega zaključka, da je res pametno za mene, če se izognem svetu in odrinem v tihi samostanski mir. Pred maturo imam že od nekdanj tako ljuto mržnjo, da me kar strese, če bi jo moral kdaj delati. Zdaj imam najlepšo priložnost, umakniti se tej nasilnosti srednjeveški, ki po mojem prepričanju ne spada več v modernost. Zato le v samostan! Tam bom med brati deležen svetega mira, ki je navadnim zemljanom odvzet, tam se mi urednišjo zvišene ideje, katere sem tukaj med svetom vedno zastoj upal doseči. In naposled ne bodimo filistraki: dobro jesti in dobro piti je pol življenja, drugo polovico si človek še na kak način osladi. Zakaj bi se človek branil, kar je debrega? Bog je vendar dal dobroto tega sveta

Dr. Šehak se je pritoževal, da se nemški častniki v armadi zapostavljajo, ter govoril na to še na dolgo in široko o gospodarski, politični in vojaški ločitvi Avstrije od Ogrske in se zavzemal za to, da bi se Avstrija čim najožje pridružila Nemčiji. Končno se je na shodu sprejela tozadevna resolucija.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 24. julija. Finančni odbor mesta Budimpeste bo imel v četrtek sejo, v kateri se bo posvetoval o tem, kaj se naj stori s prostovoljno vplačanimi davki. Sodise, da se bo sklenilo, naj se prostovoljno vplačani davki naložijo v hranilnice ne glede na to, da je vlada razveljavila dotični sklep mestne reprezentance.

Budimpešta, 24. julija. Veliki župan komiteta Nagy Kokol, Ladislav Beldi, je obvestil predsednika liberalne stranke barona Podmaniekega, da izstopi iz stranke.

Budimpešta, 24. julija. Trgovci nameravajo na Štefanov dan 20. avgusta sklicati v Budimpešto velik shod, ki bi naj kolicijo pozval, naj v interesu trgovine in industrije deluje na to, da se čim najpreje reši parlamentarna kriza.

Budimpešta, 24. julija. Nadžupan Markus se je obrnil na ministra notranjih zadev s prošnjo, naj bi vlada preklecala reskript, s katerim je razveljavila sklep mestne reprezentance glede davkov, da bi mestni zastop ne prišel v neprijeten položaj, vnovič glasovati za sklep, ki je bil že enkrat storjen.

Volitve na Srbskem.

Belgrad, 24. julija. Izid vseh najbližnjih volitev še uradno ni razglašeno. Iz privatnega vira se poroča, da so samostalni radikali zmagali in si priborili 90 mandatov. Stara radikalna stranka, ki je imela dosedaj vladno v rokah, je izvajala samo 40 mandatov, ostalih 30 mandatov odpade na liberalce, naprednjake in socialiste.

Belgrad, 24. julija. Najvažnejši dogodek včerajšnjih volitev je dejstvo, da je Nikola Pašić, bivši ministrski predsednik in vodja zmernih radikalcev, v Nišu propadel.

Belgrad, 24. julija. V Belgradu so izvoljeni trije samostalni radikali in eden socialist. Kandidati strank, ki so nasprotno državnemu prevratu dne 11. junija 1903, so dobili izmed 10.000 oddanih glasov samo 180.

Sestanek carja Nikolaja s cesarjem Viljemom.

Petrograd, 24. julija. Car Nikolaj je odplul iz Peterhafa včeraj ob enajstih dopoldne. V njegovem spremstvu so: dvorni minister baron Frederika, dvorni maršal grof Birkendorf, minister vojne mornarice Birilev, general Milov in poveljnik oklopnice »Sebastopol«, kapitan Jensen. Na sestanku se bosta vladarja

posvetovala o mirovnem vprašanju in o potrebnih reformah v Rusiji. Petrograd, 24. julija. Cesar Viljem in car Nikolaj sta se včeraj popoldne sestala na morju v zalivu Sohaeren pri mestu Bjoerkoe. Na večer je bil skupni dnevnik na krovu »Severne zvezde«. Ob dveh je prišel car Nikolaj na obisk na nemško cesarsko ladjo »Hohensollern«, kjer sta vladarja zajutrkovala. Po zajutрку sta se poslovila, na kar je »Severna zvezda« odplula proti Peterhofu.

Atentat na sultana.

Carigrad 24. julija. Današnji listi poročajo, da je bilo pri atentatu v celem ubitih 24 oseb, 58 pa ranjenih.

Carigrad 24. julija. Vkljub temu, da je policija zaprla že več tisoč oseb, vendar še ni prišla na sled atentatorju. Sultan je obljubil onemu, ki bi storilec prijel, 240.000 kron nagrade. Fehir paša, Mohamed paš, Tajar paša in Demal paš, policijski ravnatelj v Jildic-Kiosku in več drugih uglednih oseb je padlo v nemilost. Med ranjenimi so trije inozemci, med njimi en Nemec in ena Italijanka. Sultan je imenoval veliko preiskovalno komisijo, na katere čelu sta vojni minister in italijanski general Romei.

Carigrad 24. julija. Dokazano je, da je na kraju, kjer se je prigodila eksplozija, nekaj minut prej postavil na tla mal jerbas neki tujec, ki je imel na glavi slamnik. V tem jerbasu je bil shranjen »pekleni stroj«. Dotični tujec je ubit ali pa je srečno utekel.

Frankobrod 24. julija. Po zadržanju tajne policije bivata sedaj v Carigradu dva italijanska anarhista, Dsavi in Recelni, ki sta zelo na sumu, da sta udeležena pri atentatu.

Dogodki na Ruskem.

Moskva 24. julija. Kongres zemstev in mest je izdal na narod poseben manifest, v katerem se med drugim zahteva, da se prepredijo nadaljna nasilstva s strani policije in birokracije, da se uvede popolna ravnopravnost, da se dovoli svoboda časopisja in osebna prostost, da se podvrže delovanje finančnih in upravnih oblastev nadzorstvu ljudskih zastopnikov in uvede parlamentarno zastopstvo, ki naj ima tudi pravico zakonodajstva. Manifest končuje z besedami:

»Volja carjeva se še vedno ni izvedla. Sicer se je že izdelal načrt ustave, a ta je pomanjkljiv, ker ne dovoljuje ustave v besede pravem pomenu. Policija in birokracija sta še vedno na delu, da preprečita vse, kar bi bilo v prid krepkemu razvoju naše države. Kongres ima ta smoter, da sodeluje pri naporu, da se zopet uvede mir in red in da se domovini vlije novo življenje v ude. Vsa zemstva in mesta imajo en skupen cilj, to je izvajati si parlament, čigar podlaga naj bo splošna in enaka

svetiti svojemu Bogu. No, in tudi moja pot je morala biti prva v župnišče, kajti župnik je želel govoriti z menoj in me podkrepiti v mojih sklepih. In ker je gospod uvidel, da sem sprejemljiv za razne dobre nauke, me je rad imel in me dan na dan vzbil k sebi na kosilo, malico in večerjo. Da se nisem branil temu, se razume. No, in pobožna teta živi v devetih nebesih zaradi mene, mi doma napravi vse najboljše, kar sploh ima in kar sploh zna. Čudno ni torej, da so mi ti lepi dnevi bliskovo pohiteli v večnost in da nisem nič kaj vesel današnjega pisma. Vendar tega nočem pokazati nikomur, nasprotno, še jako vesel hočem nastopati. Takoj jutri grem v M. k patru provincijalu, ker tako želi teta in tudi župnik.

Dne 10. septembra.

Devet je ura zvečer in že bom prenočil v samostanu. Sicer še nisem na določenem kraju na Kremenec, ampak v M. pod eno streho s patrom provincijalom. Naročili so mi, naj gledam, da kmalu saspim, ker moram jutri že zgodaj odriniti proti svojemu cilju, a niti trohice zaspanosti ne čutim v obeh. Zato hočem pisati o današnjem dnevu.

Popoldne sem došel v M. Slovo od tete in župnika mi ni bilo nič kaj težko, kajti jaz imam že tako navado, da ne morem dolgo delati nadleže, če vem, da si lahko pomagam drugam. Tudi teta in župnik nista dočila solz, saj sta vedela, da grem v dober kraj, kamor so me spremljali vsi njih blagoslovi.

V M. se zglašim pri patru provincijalu.

»Dobro, dobro, da ste prišli, je hitel, »ravno prav. Dva sta že tukaj, vi ste tretji. Za odhod bodo že drugi skrbeli, midva se morava pomeniti le, kakšno ime boste imeli v samostanu. Saj to veste, da dobi vsak frančiškan pri svojem vstopu v samostan redovno ime. Torej katerega svetnika hočete?«

»Svetega Bonaventuro bi rad imel za priprošnjika«, rečem spominjati se velikega cerkvenega učenika.

»Zakaj ravno tega?«

»Slaven moč je bil in učen; rad bi imel mogočnega zaščitnika v nebesih.«

samo brundali, ko smo trgli blaže po klopih glasbene šole in pohajali pouk o glasbi pri nepozabnem Ant. Nedvdu. Kdor na njegovo vprašanje ni znal citirati tega stavka, je bil pri njem prava »tabula rasa.« — In resnica je: kjer ni godbe, kjer ni petja, tam ni pravega življenja, ne veselja. — Slovenci radi pejemo, zato pa se nahaja dandanes po naši lepi domovini skoraj že v vsaki vasi pevski zbor, kateri s svojim ubranim petjem jako blagodejno vpliva na naš preprosti narod.

Le tam se naseli, kjer pesni doné, kjer rože cvetejo in ptički žgolé; tam vedno boš našel najboljše ljudi, hudobnih za petje in cvetje mar ni.

Kaj lepšega, ko milo doneče, ubrano petje? Kaj sega človeku bolj globoko v srce, kaj ga bolj blaži, kaj bolj razvedri, nego lepa pesem? Dolgo smo pogrešali v Logatecu pevskega zbora. Dasiravno sta Dolnji in Gornji Logatec dobrih 20 minut narazen, dasiravno šteje prebivalstvo med seboj mnogo inteligence, vendar se ni posrečilo nikomur zbrati izmed nje glasov, ki bi tvorili pevski zbor. Našel pa se je v zadnjem času mož, ki izvira takorekoč že iz pevske rodovine, ki je napel vse svoje moči, da je zasnoval pevski zbor. Z čudovito potrpežljivostjo, vztrajnostjo in energijo je začel vežbati svoje pevce in pevkine, enkrat v Doljem — drugič v Gornjem Logatecu in v kratkem času nam je pokazal »Hudaka II. Sitnovski« — naj mi ne šteje v zlo, da ga tako imenujem — kaj premore vse dobra volja in vztrajnost. V nedeljo dne 23. t. m. je priredilo pri gosp. županu Jul. Lenassiju v Gornjem Logatecu odnotno bralno društvo vrtno veselico s petjem in različnim drugim sporedom. Tu je nastopil prvič možki in mešani pevski zbor »Hudaka II.« Kako lepo je bilo videti na odru venec dražestnih naših gospa in gospic, za njimi pa čvrste moške pevce. Že nastop tega zbora na odru sam na sebi je izval pri občinstvu, katerega je bil obširni vrt natlačen poln, burno odobravanje in ploskanje. Kot prva točka sporeda se je zapel p. H. Sattnerja možki zbor »Zastava.« Ta skladba je jako impozantna in efektivna. — Pevci so jo zapeli precizno in vse pohvale vredno. Koj nato je nastopil mešani zbor ter prednašal Ant. Nedvda lepo pesem »Naša zvezda.« — Prekrasno besedilo Simona Gregorčiča je povil pokojni Nedvd v tako lepo skladbo, da se iz nje zrcali vsa njegova iskrena ljubezen, katero je gojil do slovenskega naroda. Ako se pesem zapoje s takim občutkom, tako finim niansiranjem, kakor jo je zapel mešani zbor, so izražene v njej popolnoma znane mi misli in ideje pokojnega skladatelja. Seveda ni bilo odobravanju ne konca ne kraja. — Čveterospev A. Svetka »Pod noč« je ugajal vsestransko in gg. abiturienti, ki so nalašč prihiteli v Logatec, so želi za svoje prekrasno petje občno pohvalo in priznanje. Umeva se, da so na splošno zahtevanje morali pridati čveterospevu še marsikatero pesem. — E. Adamiča mešani zbor »V gozdu« je jako fina, ljubka, a pri vsem tem zelo težka skladba. — A naš mešani zbor ji je bil pod vodstvom g. pevovodje popolnoma kos. Zapel jo je tako ljubko, tako dovršeno, da jo je moral hote ali ne hote na občno zahtevanje ponavljati. Gospod Ipavc je eden jako priljubljenih slovenskih skladateljev. Njegova »Savska«, katero je proizvajal po gg. abiturientih pomnoženi možki zbor, zadonela je kaj lepo iz čvrstih grl gg. pevcev, in morali so jo ponoviti. — Vedno lep pa ostane p. H. Sattnerja mešani zbor z bariton samospevom »Na planine«. — Že pesnik sam v svojem besedilu si želi še enkrat nazaj

svoja detinska leta in hrepeni po svojih planinah, a skladatelj pa je vžil v skladbo toliko občutka in miline, da si človek nehoté želi z obema nazaj tudi one dobe, ko poslušal to skladbo. Mešani zbor jo je zapel tako dovršeno — bariton samospev bil je tako krasen, da poslušalci niso preje mirovali, dokler se ni pesem ponovila. — To je veljalo tudi v skladbi H. Volariča »Pogovor z domom«, katere je sicer jako obsežna a pri vsem tem hvaležna pesem. — V resnici mnogo truda je imel g. pevovodja in čudovito vztrajnost gg. pevci in dražestne pevke, a v poplačilo zato naj jim bo zavest, da so nam napravili veliko presenečenje, izvanreden užitek in enega najlepših dni. Zato pa je tudi občna želja vseh naš Logatčanov, da bi se ohranilo to medsebojno porazumljenje, da bi vztrajal neutrudljivo za glasbo in petje toli vneti gosp. pevovodja S. D. na svojem mestu a gg. pevci in venec dražestnega našega nežnega spola pa da bi se z ljubeznivo oklenil njega »Hudaka II. Sitnovskega« — kateri jih je dovel do tako izbornega prednašanja slovenske pesmi. Da je uspeh njegovega truda vrli mešani zbor že uvidel, pokazal je to v nedeljo dopoldne pri glavni vaji. — Ko je bil zbran ves zbor da bi zapel, je stopil pred pevovodjo gosp. c. kr. sodni pristav J. Prevc ter se mu v imenu mladega zbora v navdušenih besedah zahvalil za ves njegov trud in požrtvovalnost, proseč ga, naj i v bodoče ne zabi na zbor in naj mu ostane zvest vodnik. V znak hvalečnosti in spoštovanja izročil mu je v imenu zbora krasno s srebrnom okovano in njegovim imenom vdelano taktirko. — Ves presenečen, do solz ginjen, zahvalil se je g. pevovodja mešanemu zboru na tem darilu, obetajoč, da bo de kolikor mu bode dopuščal čas, posvetil vse svoje skromne moči mlademu pevskemu zboru. Da se je pričelo po končanem vzporedu na lepo ozaljšanem z raznobarnimi lampijoni razsvetljenem vrtu živahno življenje in vrvenje, da je skrbel g. župan za izborni pijačo in postrežbo, je samo ob sebi umevno. Na nalašč za to pripravljene odru so se zavrteli pri zvokih vrliga tamburaškega društva »Sloge« iz Dol. Logateca mladi pari ter rajali pozno v noč. Naj bi nam bila zopet kmalo prilika dana, diviti se nad krasnim petjem našega mladega pevskega zbora, kateremu kakor tudi njega gosp. pevovodju kličemo »Slava vam! Živeli!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. julija.

— **Hrvatskoklerikalne nesramnosti.** V Pulju izhaja inferioren listič »Omnibus«, ki nas je glasom »Slovenca« prav po klerikalno oblajal. »Omnibus« drapira sebe in svoje pasazirje s publicimi frazami, kakršne radi rabijo doli okrog Adrijskega morja, a stvarnega ni vedel ničesar povedati. Opsoval nas je po klerikalno in misli, da je s tem tudi kaj dokazal. Pri vsem tem grmenju, katerega se pa nihče ne boji, stoji vendar še vedno neovržno dejstvo: 1) da je Spinčič z dalmatinskimi Hrvati podprl kranjsko klerikalstvo in storil s tem akt sovražnosti proti narodnonapredni stranki ter da kot član »lepega kluba« pospešuje boj klerikalstva proti napredni stranki in posredno tudi proti učitelstvu; 2) da ni ničesar storil za Rimanje in 3) da je dr. Laginja istrsko

Dalje v prilogi.

da jih uživamo, in komur jih je dal, tisti naj jih uživa! Živio samostan!

Preiskrbljen sem torej za celo življenje in ker vidim, da začnem v kratkem živeti popolnoma novo življenje, sem začel pisati dnevnik. Kdo ve, če mi ne bodo kdaj v starih letih kot osi v letemu patru prišle v razve drilo te vrstice! Et meminisse juvabit...

Dne 9. septembra.

Danes sem dobil obvestilo od patra provincijala, ki mi naznanja, da je čas odriniti v samostan na Kremenec v novicijat. Naj pridem še k njemu, da zvem vse podrobnejše.

Preživel sem te dni pri svoji teti, ki ima malo posestvo in je vdova. Ženska se je silno razveselila, ko sem ji povedal, kaj sem ukrenil. »Bog te vodi, Ivan«, je dejala, »jaz sem te vedno priporočala v njegovo varstvo. Le moli, da bi bil vstanu izpolnovati težko butaro kloštrskega življenja. Jaz bom že tuintam dala za kako mašo v dober namen«, da bolj gotovo prideš do svojega cilja.« In prva njena pot je bila v župnišče povedat župniku, da hočem postati raševnik in se vsega z dušo in telesom po-

Če druge dobre lastnosti nima pater Bertold, je vsaj njegova copia verborum velika, ki je za pridigarja sploh velike važnosti.

Po zadnjih besedah provincijalovih sem na njegovo povelje odšel iz sobe, lazil potem po dolgočasnem mestu M., zvečer pa s svojima tovarišema, ki hočeta z menoj deliti bližnjo bodočnost, večerjal v posebni sobi za tuje. Zakaj nas v samostansko obednico niso pustili, ne vem.

In zdaj sem tukaj. Soba je čedno opremljena in nič se nimam pritoževati. Še celo usnjat divan se šopiri poleg par stolov ob mizi. Postelja je mehka, o čimer sem se takoj prepričal, ko sem bil sam v sobi. Vendar ker me ni spanec ne sili, hočem nekoliko prebrati knjige, ki leže po mizi. Naprej vem, da so vse nabožne vsebine in še povrh latinske.

Nisem se motil. Vse nabožno in vse latinsko akocijskozi. Zanimal me je samo »Breviarium Romanum«. Velikostne psalme sem kot mano srkal v se in se divil njihovu blagoslavju in vzvišenosti.

Ura je udarila v zvoniку enajst. Čas je, da grem spat. (Dalje prih.)

Dr. Ivan Tertnik

c. kr. gimnazijski profesor

Ierezina Tertnik rojena Peterca

2345

— poročena. —

Ljubljana, dne 25. julija 1905.

Mesto vsakega posebnega oznanila.

Št. 22.266.

Razglas.

Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane je sklenil v svoji javni seji z dne 20. junija t. l., da se ima iz zdravstvenih ozirih prepovedati, nositi po cestah, trgih in javnih šetališčih mesta Ljubljane vlečke, ki pobirajo in dvigajo cestni prah.

Mestni magistrat daje ta sklep na znanje z dostavkom, da bode po svojih organih strogo nadzoroval izvršitev te prepovedi. Prestopki se bodo kaznovali v smislu cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 14. julija 1905.

2291-3

Vdova

želi dobiti mesto v kaki hiši kot

hišnica.

Ponudbe se prosi pod „št. 100“ na upravnishstvo „Slov. Naroda“. 2342 1

Krasno izbero

konfekcije
za dame in deklice

kakor tudi

manufakturno blago

perilo

vsakovrstne preproge

i. t. d.

priporoča

Anton Schuster

Ljubljana

Špitalske ulice šte. 7.

Solidno blago.

Nizke cene.

Milostiva gospa!

Ali ste že poizkusili izvrstne zmesi vsak dan sveže žganih raznih kav

1583-21

Prve ljubljanske

velike pražarne za kavo?

Ob lepem vremenu!

Ob dežju!

Danes, v torek, dne 25. julija t. l.

— na čast vsem Anicam —

v hotelu „ILIRIJA“
KONCERT.

— Svira društvena godba. —

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina 40 vin.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Fric Novak, hotelir.

2338-2

Stelaža

pripravna za obrtnika, krojača, čevljarja itd. se za nizko ceno prodaja.

Več se poizve na Starem trgu št. 9 v trgovini.

2300-3

2 učenca

z enim ali dvema razredoma realke ali gimnazije, sprejem za svojo trgovino z mešanim blagom.

2320-2

Albert Šešek v Ajdovščini.

V Vrhopolju pri št. Jerneju se prodaja avtomatična

tabolotti žaga

z dvema samostojnima jarmoma in s cirkularnico v dobrem teku. Proda se tudi zraven spadaljoča sušilna šupa, sadni vrt in nekaj gozda.

Več pove lastnica ga **Ema Wutscher**, Brezovica pri št. Jerneju na Dolenjskem.

2316-3

Dr. IVAN ORAŽEN

zdravnik v Ljubljani

daje na znanje, da je **otvoril**

na Turjaškem trgu št. 4 v I. nadstr.

svoj lastni

ortopedično-zdravilni zavod

v katerem se bode zdravilo: raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen hrbet, nenake rame, skrivljene, ploske in čokaste noge, neenaka ledja itd.

Telovadili bodo tudi zdravi otroci, da se pri njih zabranijo taka

— Masaja za odrasle. —

Vse to se bo izvrševalo pod osebim nadzorstvom dr. Oražna, ki daje pojasnila ob svojih ordinacijskih urah od 9.—10. dopoldne in od 2.—3. popoldne

v Wolfovih ulicah št. 12, I. nadstr.

Motorno kolo

tvrdke „Puch“, zelo dobro ohranjeno, ceno prodaja lastnik

2324-2

Lovro Sebenik v Spod. Šiški.

Miadi

mizarski pomočniki

ki si hote zagotoviti trdno in stalno eksistenco ob dobrem zaslužku, **dobe dela**, dobro vajo in veliko plačo v tvornici za klavirje

2278-3

Bremitz v Trstu, Borzni trg.

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN GRBOV

1597

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.

Igriške ulice št. 6.

Telefon št. 154.

Do 12. ure opoldne dne 8. avgusta 1905 se mora izprazniti

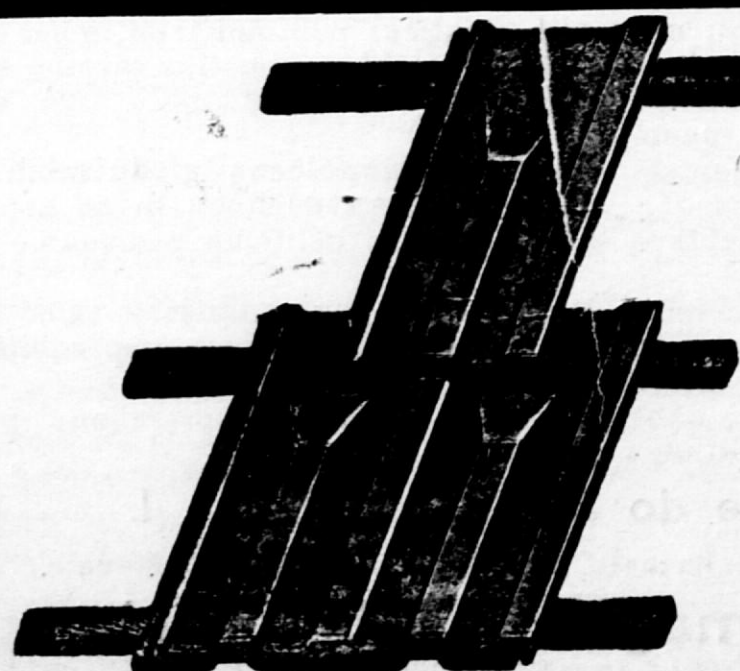
— prodajalna tvrdke —

A. Primožič v Ljubljani, na Mestnem trgu šte. 25.

Zaradi tega se bo od sobote, dne 19. julija naprej vse še nahajajoče se letno modno blago: svila, bluže, preproge itd.

697-33

prodajalo za vsako sprejemno ceno.

F. P. VIDIC & KOMP. Ljubljana, opekarna in tovarna

ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. — Lastniki patentov: F. P. VIDIC & Komp. in JOSIP MARZOLA.

Najličnejše, najcenejše in priprostejše strešno kr. tje.

Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki.

Takojšna in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.